

Očitni uspehi stabilizacijskih prizadevanj

Stabilizacijski programi so vredni toliko, kolikor jih uresničimo v praksi saj še tako lepo zapisana načela le na papirju ne pomenijo nič. Delovne organizacije v občini Ljubljana Vič-Rudnik so stabilizacijske načrte napravile in v njih zarisale jasno pot k boljšemu gospodarjenju v sedanjih zaostrenih pogojih. Do kje so prišli po prvih mesecih smo povprašali po delovnih organizacijah z različnih področij.

Majhen uvoz onemogoča velik izvoz

V Silvaproduktu smo se pogovarjali z direktorjem PETROM PERVIČEM. »Programi so povsod jasni. V praksi jih nato preizkusimo in rezultat je nekje na sredini. Z zakonom »ukazane« kriterije smo najlažje izpolnili. Čeprav smo že prej izredno varčevali in tako sedaj sploh ne poznamo več reprezentance in le malo službenih poti, pa zato s tem nismo kaj prida pridobili. Privarčujemo tam, kjer smo sami našli možnost. Štedimo material in energijo. Slednje niti ni težko ker ne dobimo kurilnega olja. Varstvo pri delu je tudi ena izmed nalog saj nesreče in bolezni kolektiv veljajo ogromno.

Naš direktni uvoz zlahka pokrivamo z izvozom. Letos planiramo dva milijona izvoza – torej petkrat več kot lani. To bomo izpolnili saj smo že doslej izvozili za milijon. Naš izvoz je omejen na sredstva za zaščito lesa ki jih izvažamo v Avstrijo. Zakaj pravim omejene? Naši kooperanti nam ne dobavljajo surovin ker zanje potrebujejo posamezne uvožne artikle. Brez teh surovin pa mi ne moremo narediti izdelkov za izvoz. Izvozili bi lahko neprimerno več, če bi nam dobavljali potrebno. Razmerje med malenkostjo ki bi jo morali uvoziti in izvozom bi bila 1:100.

Zavedamo se da nam ne bo na svetu nihče pomagal, ker smo premajhni in, da bomo imeli toliko kot bomo samo nare-

dili. Zaskrbljuje nas to, da imamo v prvih treh mesecih tretjino večjo proizvodnjo kot lani in manj dohodka. Naročil imamo čez glavo pa jih ne moremo izpolnjevati, ker nimamo surovin. Težave bodo večje kot smo pričakovali in malce se bo naša usmeritev na izvoz poznala na domačem trgu saj ne bo rednih dobav.«

Polna skleda naj ostane polna

»Ljudje si pri nas izredno prizadevajo uresničiti stabilizacijski program. Glavni problem to je premostitev miselnosti, da ni treba štediti smo razrešili čeprav je res, da so bile ob tem težave, pravi direktor inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko dr. AVGUST BELIČ. »Mi smo v preteklosti in še danes izredno dobro gospodarili. Zato se lahko pohvalimo s polnimi skladi. Izredno visok je pri nas čisti dohodek, ki doseže včasih celo med 30 in 40 odstotki dohodka. Takšna polna skleda pa seveda mami vsakogar. Mi imamo istočasno razmeroma precej nižje osebne dohodke kot bi jih lahko izplačevali tudi po najostrejših kriterijih. To ima za posledico občasna negotovanja. To je bila miselnost, ki smo jo morali ob stabilizaciji znova premagati. Pri nas so osebni dohodki že leta strogo vezani na dohodek in tak oster dohodkovni odnos nam je omogočal, da nas sedanji gospodarski trenutek ni prehudo prizadel. Uspeli bomo tudi v sedanjih pogojih. Mislim, da viri varčevanja ki je eden temeljev stabiliziranja našega gospodarstva še zdaleč niso izčrpani. Najti bomo morali še nove dodatne ukrepe in sedanji že izboljšani položaj še popraviti. Ljudem moramo tudi dopovedati to da tisti ki ima več akumulacije, da ima več možnosti za uspeh v prihodnosti. Tako so polni skladi zelo pametna stvar.«

Ljudje uhajajo iz trgovine

»Pri nas smo si zastavili kot nalogo da uresničujemo poleg stabilizacijskega

programa sprejetega na ravni TOZD tudi še vse tiste posamične stabilizacijske programe in ukrepe, ki jih lahko napravi vsak poslovođa ali prodajalec sam« razlaga ZDENKO POTOČNIK predsednik delavskega sveta TOZD Trgovina v sklopu Ljubljanskih mlekar. »Naša naloga je povečati promet. To ni lahko v času ko je znano da kupna moč pada in pri nas kjer ni posebnih dobičkov pri še tako visoki stopnji prometa. Pri kaki trgovini s tehničkim blagom je lažje. Pri nas je v prvih treh mesecih kljub vsemu promet porasel, vendar dobička ni bilo. Mi skušamo še naprej povečati promet na zaposlenega. Mislim, da je ena naših glavnih stabilizacijskih nalog tudi ta da zagotovimo iskano in potrebno blago potrošniku. S tem, da potrošnik dobi vse brez iskanja in zapravljanja časa in goriva, ko išče blago po različnih koncih smo tudi nekaj doprinesli. Vsak poslovođa je napravil spisek kaj bi lahko naredili v njegovi trgovini za varčevanje in povečanje prometa.

Štednja je pri nas očitno z ukinitvijo vseh nadur in zaostrovanjem pri bolniškem staležu posebej ob koncu tedna in konicah. Vse to zaostrovanje pa ima dva konca kot vsaka palica: ljudje odhajajo. V naši panogi je vse bolj očitno, da ljudi ni in zaposlujejo celo že tiste brez šol. Pri zaostrovanju moramo biti zato zelo previdni, ker že na marsikateri trgovini visi listek: »Zaprto, ker ni prodajalcev«. In kam nas lahko to pripelje? Pa ne mislite, da odhajajo prodajalci le v banke, ne, tudi v neposredno proizvodnjo za tekoči trak, ker se jim bolj splača kot pravijo. Pri nas moramo biti zato pri vseh ukrepih zelo previdni, če nočemo imeti zaprtih trgovin.«

Jugoslovanski vzor: Elektrokomontaža

Elektromontažo bi lahko upravičeno imenovali idealni vzorec viškega gospo-

darstva. Že leta nazaj to delovno organizacijo na vseh nivojih kažejo kot vzor dobrega gospodarjenja in sedaj so jasni tudi podatki, da je v celotni Jugoslaviji ta kolektiv v svoji panogi po vseh merilih daleč najboljši. Direktor JOŽE OREŠKOVIČ pravi: »Takoj smo sprejeli vse stabilizacijske programe. Ko smo primerjali z našimi dosedanjim načinom gospodarjenja stabilizacijske zahteve, ki jih postavljajo v okviru države smo ugotovili, da so zelo mile. Pri nas imamo mnogo ostrejšje varčevanje in pogoje gospodarjenja že ves čas. Zato tudi nismo imeli nikoli nobenih težav. To kar sedaj zahtevajo zakoni in razni forumi od gospodarstva smo mi naredili že sami od sebe zdavnaj in to zato da lahko dobro poslujemo. Mislim da je naš glavni stabilizacijski načrt v tem, da še naprej zagotavljamo redno delo in prilagajamo organizacijo dela potrebam. V delovnem procesu ne sme biti izpadov! Prehod na takšne ukrepe stabiliziranja kot si jih nekateri predstavljajo sedaj, bi za nas pomenil razsipništvo v primerjavi z nami. Kaj so potem počeli v teh kolektivih prej če to sedaj imenujejo stabilizacija? V izvoz bomo še vedno šli v sklopu velikih podjetij, predvsem gradbincev.«

Prodaja je začela upadati

»Pri nas smo ob začetku stabilizacije šli takoj v rebalans plana. Spremenili smo načrtovano strukturo proizvodnje in jo usmerili bolj v izvoz. Kljub tej izvozni usmeritvi pa letos še ne bomo pokrili uvoza z izvozom. Zato smo že sklenili s Slovenijalesom sporazum o dohodkovnih odnosih in si tako zagotovili potrebne devize. Izvoz smo izredno povečali in kot je videti bomo uspeli letos na tem področju narediti velike premike. Na Zahod izvažamo največ sveče na Vzhod pa različne kreme« pravi predsednik osnovne organizacije sindikata v TOZD Ilirija delovne organizacije Ilirija-Vedrog FRANCI MUNIČ. »Tako se je naša ogroženost zaradi uvoza zmanjšala saj imamo več deviz. Sočasno smo se usmerili kjer je to le mogoče na domače surovine in tudi tako zmanjšali odvisnost od uvoza. Ljudje so stabilizacijo vzeli nad vse resno in nihče ne pričakuje rešitev od nekoga od zunaj. Zaskrbljuje pa nas, da se je ustavila prodaja. Sezonske vzroke imamo že vkalkulirane v načrtih in sedaj izdelujemo podrobno analizo. Prvi trije meseci so bili normalni potem pa je prodaja zelo upadla. Je vzrok vsega zmanjšanje kupne moči?«

Hitre raziskave prihranijo dvakrat

»Bistvo naše stabilizacije je strogo pridrževanje terminov za oddajo raziskovalnih del. Prej se nam je namreč dogajalo da smo letno zaostali za planom del za osem raziskav. Tega sedaj ni več in tako mora ostati pravi direktor Metalurškega inštituta ALOJZ PREŠEREN. »Pravočasno dostavljanje raziskovalnih del je izredno pomembno za proizvodnjo zato ker je problematika proizvodnje v delovnih organizacijah odvisna od raziskav našega inštituta. V delovnih organizacijah lahko naše raziskave prinesejo velike prihranke in na naše raziskave so večkrat vezani stabilizacijski načrti delovnih organizacij. Tako pomeni naše stabilizacijsko vedenje velike prihranke ne le pri nas temveč še večje v tovarnah. Povečali smo disciplino pri vseh strukturah in dosegli večjo povezavo med raziskovalci in drugimi. Širimo tudi dosedanje ozko specializacijo saj je sedaj marsikaj »stalo«, če je bil strokovnjak odsoten drug pa ni nihče znal njegovega opravila.

Vse to nima le ekonomskih učinkov temveč tudi »vzgojne« saj urejamo tako tudi medsebojne odnose. Varčujemo pri repromaterialu in elektriki. Pri elektriki sedaj prištedimo mesečno po 40 tisočakov. To pa ni malo! Brez novozaposlenih bomo povečali število raziskav in to predvsem raziskav ki imajo takojšnjo praktično vrednost in uporabnost v proizvodnji.«

MILOVAN DIMITRIČ

